

Novice projekta CO-EFFICIENT št.2.

1. Vsebina

2.	Uvodnik	2
3.	Inovacijski okvir – analiza stanja v regijah, pogoji in potrebe	3
4.	Aktivnosti za uspešno implementacijo živih laboratorijev	4
5.	Uporaba modela ESCO v energetske učinkovite projekte	5
6.	Možnosti financiranja projektov s področja URE in OVE na območju Sredozemlja	6
7.	Dogodki v okviru projekta	7
8.	Dobre prakse – “Cilj CO ₂ ”	10

Novice projekta CO-EFFICIENT št.2.

2. Uvodnik

Spoštovani bralec,

na obdobje krize lahko gledamo tudi kot na obdobje številnih priložnosti za inovacije v malih in srednje velikih podjetjih (MSP). Podjetja raziskujejo nove oblike sodelovanja in spodbujanja inovativnosti ter testirajo in uvajajo nove modele. MSP stojijo na čelu inovacijskih izzivov, saj se morajo hitro prilagajati in ostajati korak pred konkurenco ter tako obstati na trgu.

Vendar pa MSP tega ne morejo izvesti samostojno. Potrebujemo realno testno okolje, kjer lahko svoje inovativne ideje, v sodelovanju z uporabniki, razvijalci in raziskovalci, tudi preizkusijo.

V zadnjih nekaj letih je v Evropi opaziti trend sodelovanja na podlagi odprtih inovacij, ki se manifestirajo v obliki »živih laboratorijev«. Sodelovanje temelji na ideji o izkoriščanju tako notranjega kakor tudi zunanega znanja za uvajanje inovacij v delovanje posameznega podjetja. Živi laboratoriji pri tem omogočajo neposreden doprinos zainteresiranih deležnikov (potrošniki, MSP, grozdi,...) preko procesa raziskav in razvoja, ki je usmerjen k uporabnikom. V dani situaciji MSP nočejo biti več predmet raziskav, ampak želijo v sodelovanju razvijati inovativne ideje, ki bodo zagotovile njihove konkurenčne prednosti.

Okvir živih laboratorijev ne spodbuja samo vključevanja končnih uporabnikov v proces inoviranja, prinaša tudi strokovno znanje (razvojno-raziskovalne institucije), prispeva ustrezne vsebine na organizacijskem nivoju in pomaga pri implementaciji inovativnih tehnoloških platform. Na ta način se promovirajo zamisli ter njihov razvoj v konkretne izdelke/storitve, ki se testirajo v realnem okolju.

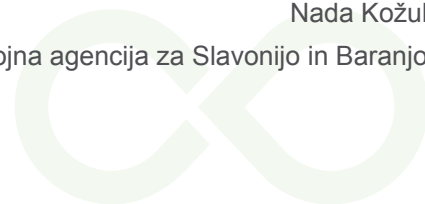
V tej številki novic projekta CO-EFFICIENT raziskujemo temo živih laboratorijev nekoliko podrobneje. Govorimo o njihovih osnovnih komponentah (uporabniki, metodologija, organizacijske strukture, tehnološke platforme), zahtevah za uspešno implementacijo, prikažemo žive laboratorije na območju Sredozemlja in njihovo uspešnost.

V našem projektu testiramo koncept živega laboratorija v realnem okolju. Vzpostavljamo dva tipa živih laboratorijev v vsaki od partnerskih držav. Vsak laboratorij izvaja pilotne projekte, ki testirajo sposobnost MSP za uvedbo inovacijskih rešitev na področju eStoritev in energijske učinkovitosti v proizvodnih procesih.

Vabimo vas, da se nam pridružite na tem potovanju in sodelujete v živih laboratorijih ter to okolje izrabite za ustvarjanje ali pridobivanje novih idej, razvoj novih rešitev z različnimi skupinami uporabnikov, sporočite svoje zamisli drugim uporabnikom in se seznanite z možnostjo financiranja ali z načini vključevanja na trg.

Če potrebujete dodatne informacije o vsebinah, ki so podane v teh novicah, se povežite s katerokoli partnersko institucijo. Kontaktni podatki so objavljeni na naslovu <http://coefficient-project.eu/home/contact>.

Nada Kožul
Regionalna razvojna agencija za Slavonijo in Baranjo

Novice projekta CO-EFFICIENT št.2.

3. Inovacijski okvir – analiza stanja v regijah, pogoji in potrebe

Za formiranje uspešnega inovativnega okolja, kjer bodo MSP, razvojno-raziskovalne institucije (R&R) in drugi deležniki lahko uspešno delovali, smo se partnerji projekta CO-EFFICIENT morali prepričati katere oblike v okolju (nacionalno, EU) že obstajajo. Pri tem smo ugotavljali kateri pristopi delujejo, kateri sektorji in tipi podjetji najbolj sodelujejo, kako deluje financiranje R&R dejavnosti v posameznih državah, kako je s sredstvi EU, kako je z energetske učinkovitostjo in iniciativami za njeno povečevanje ter kateri živi laboratoriji obstajajo in kako so uspešni. Odgovore na vsa ta vprašanja (ter še nekatera druga) smo zbrali in objavili v skupnem poročilu. Upamo, da nam bo to pomagalo pri vzpostavitvi učinkovitega inovacijskega ekosistema za vključevanje deležnikov. V poročilu smo dali poseben poudarek sektorju logistike in transporta, kjer smo obdelali njihovo energetske učinkovitost in optimizacijo transportov.

Ugotovitve so nam dale vpogled v stanje v posamezni regiji na področju industrijskega razvoja, geografskih značilnosti, zgodovine, prebivalstva in drugih indikatorjev, ki jih je treba poznati pri razvoju okolja živih laboratorijev na posameznem območju.

V raziskavi ključnih proizvodnih sektorjev v posameznih regijah so nas zanimali podatki o nivoju vključenosti IT tehnologij v industriji. Analiza je pokazala, da imajo območja z večjo populacijo višji nivo vključenosti IT tehnologije, tudi v MSP. To je sicer pomembna razlika med posameznimi regijami, a je lahko hkrati tudi priložnost za razvoj in promocijo rešitev informacijske tehnologije, ki so zanimive za razvoj živih laboratorijev.

Zanimivi zaključki iz poročila so podani v nadaljevanju:

- **Financiranje R&D aktivnosti:** vsako od sledečih držav: Francija, Španija, Italija, Hrvaška in Slovenija, smo analizirali in ugotovili različne nivoje državne podpore za inovacije in raziskave. Podatki se razlikujejo še bolj na regionalnem nivoju.

- **Podporne institucije za spodbujanje energetske učinkovitosti:** Na nacionalnem nivoju je promocija in spodbujanje energetske učinkovitosti v domeni vlade in njenih ministrstev. V podporo slednjim pa obstajajo tudi različne javne institucije, ki se ukvarjajo z različnimi aspekti energetske učinkovitosti.
- **Politike, ki so povezane z energetske učinkovitostjo in optimizacijo transporta:** na področju optimizacije transporta obstaja na območju regij, ki smo jih raziskali, večje število tovrstnih iniciativ.
- **Živi laboratoriji:** v Sloveniji, Franciji, Italiji in Španiji smo identificirali kar nekaj aktivnih živih laboratorijev. Na Hrvaškem žal nobenega. Na področju inovacij v logističnem sektorju smo identificirali le en živi laboratorij.
- **Struktura logističnega in transportnega sektorja:** nacionalne logistične in transportne strukture se v obravnavanih državah močno razlikujejo. V večjih državah je zaznati pestrejšo paleto tovrstne infrastrukture, ki je tudi bolj uveljavljena.
- **Ključni proizvodni sektorji:** rezultati, ki smo jih pridobili z vprašalnikom, so pokazali, da so ključni sektorji od države do države različni, prav tako pa tudi vključenost IT rešitev v procese.
- **Optimizacija transporta in energetska učinkovitost:** analizirali smo trenutne nacionalne politike na področju optimizacije transporta. Rezultati so pokazali, da obstaja splošno zanimanje za aktivno vključevanje v aktivnosti za povečanje energetske učinkovitosti.

Omenjeni rezultati so le kratki povzetek analize, ki je obravnavala stanje v posameznih regijah. Če želite pridobiti več informacij, lahko celotno poročilo najdete na sledečem elektronskem naslovu CO-EFFICIENT webpage <http://coefficient-project.eu/downloads/deliverables>

Novice projekta CO-EFFICIENT št.2.

4. Aktivnosti za uspešno implementacijo živih laboratorijev

Živi laboratorij je koncept v okviru inovacijskega procesa, ki ga imenujemo »odprto inoviranje«. Značilnost slednjega je, da podjetja v procesu inoviranja uporabijo interne in eksterne vire idej oz. zamisli. Naloga živih laboratorijev je podpora inovacijskega procesa s strani raziskovalne platforme, ki daje uporabne in inovativne produkte oz. storitve. Živi laboratorij vključuje različne deležnike: raziskovalce, razvijalce, lokalne oblasti in končne uporabnike (MSP), ki se združijo z namenom soustvarjanja inovativnih produktov v realnem (živem) okolju. MSP tukaj niso predmet raziskav, ampak aktivno sodelujejo v ustvarjanju inovativnih idej za njihov lastni razvoj.

V okviru projekta CO-EFFICIENT smo razvili poseben model dveh živih laboratorijev (eStoritve in energetska učinkovitost) sestavljen iz 7 izvedbenih faz. Osnovne aktivnosti obeh živih laboratorijev so zelo podobne, razlikujeta se le po strukturi deležnikov. V živem laboratoriju eStoritve nastopajo MSP, katerih osnovne dejavnosti se med seboj zelo razlikujejo, skupna točka pa je uporaba orodij eStoritev, ki so ponujena v okviru projekta. V živem laboratoriju energetska učinkovitost pa so glavne dejavnosti podjetij zelo podobne. Predlaganih 7 izvedbenih faz vključuje aktivnosti, ki so predstavljene v nadaljevanju.

- **Načrtovanje:** opis problema/priložnost čim bolj podrobno skupaj s cilji, vlogami, dogovori in ostalimi vsebinami, ki so povezane z menedžmentom živih laboratorijev. MSP, ki se spopadajo z identificiranimi problemi, se povabi k sodelovanju pri postavljanju ciljev, ostali deležniki pa ponudijo podporo z lastnim znanjem in izkušnjami s podobnih projektov.
- **Komuniciranje in podpora:** definirajo se potrebne informacije, razpored aktivnosti in načini razširjanja informacij, da bi s tem omogočili nemoteno potekanje dejavnosti živih laboratorijev in učinkovita podpora MSP, ki bodo sodelovala v procesu inoviranja.
- **Delovanje in izboljševanje:** v okviru živega laboratorija se razvije postopno izboljšanje stanja in končna rešitev problema, ki je za MSP dosegljiva in dobičkonosna. MSP nato lahko preizkusijo razvito rešitev in jo po potrebi skupaj z ostalimi deležniki še dodatno izboljšajo.
- **Uvajanje:** razvita rešitev se uvede v podjetje in izvede se promocija pridobljenega znanja znotraj sodelujočih regij. S tem se pridobivajo novi deležniki in na ta način se izboljšave procesov kontinuirano nadaljujejo. Razvije se poslovni model in marketinški pristop, ki bo zagotavljal trajnost živih laboratorijev.
- **Evaluacija in trajnost:** pred novim ciklom se izvedejo aktivnosti za spodbujanje učinkovitosti živih laboratorijev in izvajanje aktivnosti odprtih inovacij MSP. Vsi deležniki bodo povabljeni k aktivnemu sodelovanju pri podajanju idej za izboljšanje aktivnosti živih laboratorijev. Živi laboratorij deluje kot živi organizem, zato se proces izboljšav in inovacij ne konča ob formuliranju rešitve, ampak se delo nadaljuje na višjem nivoju z izkoriščanjem priložnosti za rast in širjenje inovativnih rešitev, ki so primerne za sodelujoče MSP in njihovo mrežo.

Novice projekta CO-EFFICIENT št.2.

5. Uporaba modela ESCO v energetske učinkovitih projektih

Obnovljive vire energije (OVE) pogosto omenjamo hkrati z energetske učinkovitostjo (učinkovita raba energije - URE). Oba pojma sta komplementarna in ju je smiselno obravnavati skupaj le v primerih, ko so aktivnosti za izboljšanje stanja na področju gradbenih objektov, industrijskih procesov in npr. javne razsvetljave, dobro načrtovane. Uporaba OVE ni smiselna, če jih uporabimo v energijsko potratnih objektih.

Uporaba OVE je končna faza dobrega energetskega menedžmenta.

Zakaj?

Preden uporabimo OVE v industrijskih zgradbah je potrebno najprej znižati energetske potrebe in optimizirati porabo energije.

Najvišja ovira pri energetske učinkovitosti so visoki stroški. Uporaba modela ESCO (Energy Service Company) odpira popolnoma nov trg z ogromnim potencialom za podjetnike (gradbeništvo, tehnika, oblikovanje, svetovanje), ki prinaša pozitivne učinke za podjetnike in investitorje (zaradi izboljšanja kvalitete bivanja in zvišanja vrednosti nepremičnin za posameznike in zaradi izboljšanja proizvodnega procesa za podjetja).

ESCO deluje na osnovi povrnitve finančne investicije na podlagi implementacije ukrepov energetske učinkovitosti. ESCO podjetje investira lastna sredstva oz. bančni kredit za implementacijo ukrepov URE in podpiše pogodbo o energetske vzdržnosti s stranko. Pogodba določa vsa razmerja med obema stranema, časovni okvir, aktivnosti in obdobje povrnitve stroškov investicije zaradi prihrankov energije. Med pogodbenim razmerjem (navadno 5 do 15 let) stranka plačuje enak znesek energijskih stroškov (višina je določena na podlagi referenčne porabe pred uveljavitvijo ukrepov URE), investicija pa je poplačana z razliko med trenutno ceno in ceno, ki jo plačuje stranka.

Za uspešno implementacijo ESCO modela je nujno izvesti naslednje tri korake:

- **Tehnologija** – pripraviti kvalitetno in natančno oceno potenciala za doseganje prihrankov na podlagi trenutne porabe;
- **Finance** – določiti je potrebno časovni okvir v katerem se investicija povrne;
- **Operativa** – kontinuirano spremljanje in verifikacija doseženih energijskih prihrankov.

Model ESCO lahko uporabimo, ne glede ali so energijski prihranki posledica toplotne obnove stavbe, povečanja učinkovitosti proizvodnih procesov ali samo zaradi svetovalnih storitev. Osnovni princip ostaja enak. Pomeni pa začasen (za čas trajanja pogodbe) prenos odgovornosti za energetske menedžment na drugo pravno osebo. Uporaba OVE v projektih ESCO je pogosta, a smiselna le takrat, če še pred uvedbo zmanjšamo energetske porabe v zgradbah. V industriji jih uporabimo, ko so tehnološko smiselni in ekonomsko upravičeni. Poleg uporabe OVE obstajajo tudi druge rešitve za povečanje energetske učinkovitosti. To je lahko avtomatizacija proizvodnje, regulacija učinkovitosti tehničnih sistemov, instalacija učinkovitejših naprav za segrevanje/hlajenje itd.

ESCO podjetje torej vlaga lastna sredstva v ukrepe energetske učinkovitosti in v njegovem interesu je, da so ukrepi čim bolj kvalitetni, saj s tem doseže najugodnejše rezultate. V tem primeru stranka nima finančnih tveganj, dobrobiti pa se pokažejo po koncu veljavnosti pogodbe o energetske vzdržnosti.

ESCO prinaša več ugodnosti vsem sodelujočim – fizičnim osebam z dvigovanjem življenjskega ugodja, izboljševanje proizvodnih procesov, neposredne finančne ugodnosti po zaključku pogodbenega razmerja za stranko in dosežene energetske prihranke za ESCO podjetje kar se izraža tudi v finančnem učinku.

Osnovna korist se pokaže v zmanjšanju izpustov CO₂ kar pomaga tudi v doseganju zavez, ki izhajajo iz direktiv EU o energetske učinkovitosti:

Novice projekta CO-EFFICIENT št.2.

7. Dogodki v okviru projekta

Pretekli dogodki

Med 6. in 7. marcem 2014 so se projektni partnerji sestali na tretjem sestanku v italijanski Modeni. Srečanje je spremljala delavnica »Energetska integracija v sisteme zgradb in spremljanje porabe«. Delavnice, ki jo je v okviru projekta CO-EFFICIENT, organiziral CNA v sodelovanju z Gospodarsko zbornico Modena, se je udeležilo več kot 60 udeležencev. Na delavnici je bilo predstavljenih več področij, od IT podpore do nadzora energetske učinkovitosti in rešitev za energetske certifikacije ter obnove stavb. Predavanja in predstavitve so bile namenjene MSP in njihovim potrebam.

Med 2. in 3. junijem 2014 so se sodelavci Regionalne razvojne agencije Slavonije in Baranje udeležili delavnice SEE-MED, ki je bila organizirana na Bledu. Med delavnico so se projektni vodje, ki se ukvarjajo s projekti SEE in MED, seznanili z učinkovitimi komunikacijskimi strategijami, uporabo socialnih medijev za potrebe projektov, kako učinkovito poročati o projektih in jih zagovarjati na nivoju EU.

Več informacij in fotografije, lahko najdete na strani:

http://www.southeast-europe.net/en/news_and_events/events/other_events/2014/see-medjointcommunicationtrainin presentations.

Novice projekta CO-EFFICIENT št.2.

4. junija 2014 so se vodilni partnerji različnih MED projektov zbrali in preučili možnosti boljšega sodelovanja. Čeprav gre za projekte z različnih področij, so bile ugotovljene določene skupne točke. Gre za področja logistike, promocije energetske učinkovitosti in obnovljivih virov, energetskega menedžmenta v MSP in zelenega javnega naročanja. Predstavniki posameznih projektov so se dogovorili za sodelovanje pri promocijskih nalogah in pri razširjanju informacij o rezultatih, pa tudi na določenih področjih, ki so posameznim projektom skupna z izmenjavo izkušenj in baze znanja.

Prijazno vas vabimo, da več podatkov o posameznih projektih poiščete na njihovih spletnih straneh.

E²STORMED
<http://www.e2stormed.eu/>

SMILE
<http://smile-urbanlogistics.eu/>

SINERGIA PROJECT
<http://www.sinergia-med.eu/>

GREEN PARTNERSHIPS
<http://www.greenpartnerships.eu/>

GRASP
<http://www.grasp-med.eu/>

CO-EFFICIENT
<http://coefficient-project.eu/>

Novice projekta CO-EFFICIENT št.2.

11. junija 2014 je ustanova Valenciaport iz regije Valencia pripravila sestanek z deležniki, ki bi lahko sodelovali v projektu CO-EFFICIENT v okviru pilotnih živih laboratorijev. Valenciaport je predstavila orodja za učinkovitost v transportu, ki se bodo uporabila v okviru živih laboratorijev.

17. junija 2014 je več kot 50 udeležencev sodelovalo v delavnici v okviru projekta CO-EFFICIENT, ki je bila namenjena malim in srednje velikim podjetjem in je obravnavala področja energetske učinkovitosti v proizvodnih obratih in procesih. Delavnico sta organizirali Regionalna razvojna agencija Slavonije in Baranje v sodelovanju s Centrom za podjetništvo iz Osijeka. Dogodek je omogočal predstavitev ugotovitev anketiranja MSP, ki je bilo izvedeno v vseh sodelujočih državah, pa tudi neformalno mreženje podjetij in projektnih ekspertov. Rezultat delavnice je sodelovanje MSP v živih laboratorijih, ki bodo formirani v okviru projekta.

Prihajajoči dogodki

Med 16. in 18. septembrom 2014 bomo izvedli četrti sestanek partnerjev v projektu CO-EFFICIENT v Valencii (Španija). Partnerji bodo obravnavali vse vidike izvajanja projekta in korake, ki bodo sledili v naslednjem obdobju. Dogodek bo sovpadal z delavnico na temo energetske učinkovitosti v MSP.

17. septembra 2014 bo CNA ob 18. uri organizirala delavnico, ki bo služila integraciji različnih deležnikov v sektorju in vzpostavila orodja za popoln vpogled v aktivnosti: kako pripraviti celostno analizo stanja in izbrati ustrezne ukrepe za varčevanje z energijo in poskrbeti za ekonomsko upravičenost. Delavnico sofinancira evropski socialni sklad, zato je vstop prost. Namenjena je predvsem podjetjem in delavcem v gradbeništvu ter proizvajalcem in inštalaterjem toplotnih sistemov. Govornika sta Piergabriele Andreoli – direktor Agencije za energetiko in trajnostni razvoj in Giovanni Busani – svetovalec za energetiko.

Za vse ostale informacije o novicah na projektu CO-EFFICIENT obiščite spletno stran

<http://coefficient-project.eu/>.

Novice projekta CO-EFFICIENT št.2.

8. Dobre prakse – “Cilj CO₂”

V skladu s cilji EU je francoska vlada, skupaj z ADEME (Francoska agencija za energetske menedžment), vzpostavila program »Cilj CO₂ – zaveza prevoznikov«. Program je usmerjen v spodbujanje transportnih podjetij, da z določenimi ukrepi omejijo porabo goriv in s tem izpuste CO₂.

Ob pomoči strokovnjakov gredo pri tem podjetja skozi več različnih faz.

Najprej pripravi podjetje, skupaj s strokovnjaki, posnetek stanja na področju izpustov CO₂, nato se podpiše dokument v katerem se podjetje obveže zmanjšati izpuste CO₂ na podlagi izvajanja določenih ukrepov, ki so lahko:

- spremembe na vozilih, ki zmanjšujejo porabo goriva;
- uporaba alternativnih pogonskih goriv oz. specifične programske opreme za menedžment;
- usposabljanje ekonomične vožnje za šoferje vozil;
- izboljšave na področju organizacije podjetja.

Podjetja nato spremljajo pri implementaciji sprejetih ukrepov. Na koncu podjetja dobijo naziv »Cilj CO₂«, ki pomeni atest za podjetje, ki je sodelovalo pri zmanjševanju izpustov CO₂. Istočasno pa to pomeni tudi ekonomsko korist, saj so v okviru projekta zmanjšali porabo goriva.

V nekaterih francoskih regijah (npr. Languedoc – Roussillon in Rhône – Alpes), so podjetja sodelovala v »Cilj CO₂« z ATF (projektni partner), ki je podpirala lokalne strokovnjake pri sodelovanju s podjetji.

Več o projektu najdete na naslovu www.objectifco2.fr

Novice projekta CO-EFFICIENT št.2.

Projektno partnerstvo:

CO-EFFICIENT sestavlja močno partnerstvo sestavljeno iz univerzitetnih institucij, razvojnih agencij, razvojnih institutov in fundacij, MSP in transportnih združenj podpornih institucij za MSP, ki promovirajo pomen implementacije inovativnih rešitev na nivoju MSP.

Univerza v Mariboru, (Slovenija): www.um.si

Regionalna razvojna agencija Mura (Slovenija): web.rra-mura.com

Institut za transport in logistiko (Italija): www.fondazioneitl.org

CNA Modena (Italija): www.mo.cna.it

SATA (Italija): www.satanet.it

Valenciaport fundacija (Španija): www.fundacion.valenciaport.com

CIERVAL (Španija): www.cierval.es

AFT (Francija): www.aft-iftim.com

Regionalna razvojna agencija Slavonija in Baranja (Hrvaška):
www.slavonija.hr

Center za podjetništvo Osijek (Hrvaška): www.czposijek.hr

CO-EFFICIENT

COLLABORATIVE FRAMEWORK FOR
ENERGY EFFICIENT SME SYSTEMS

Project co-financed by the
EUROPEAN UNION
Projet cofinancé par l'
UNION EUROPEENNE

